

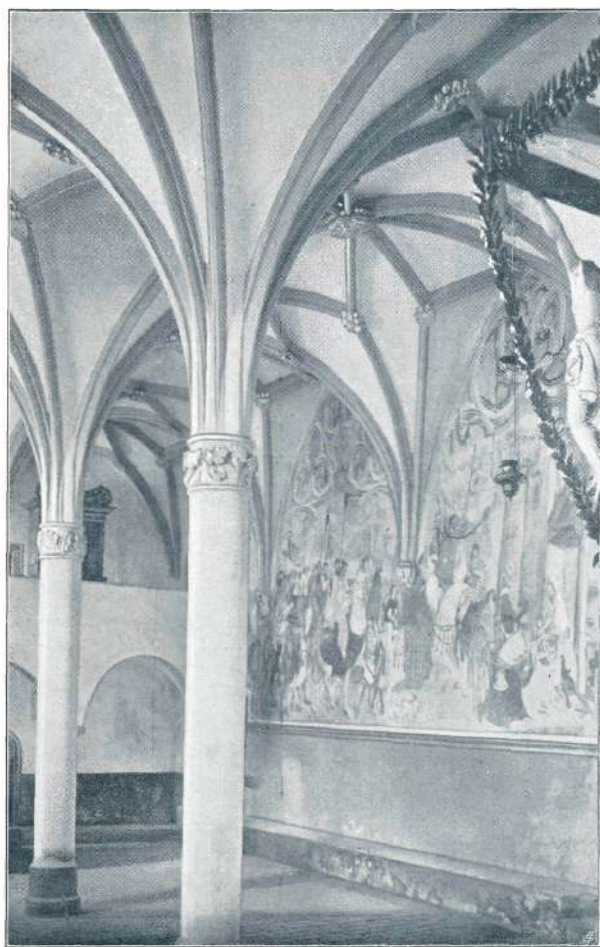

Cerkvene freske v Bodeščah.

rega bi se bil kmalu naveličal. Ta moment uči, da je opravičena avtoritativnost varstva spomenikov, da je opravičena v mnogih slučajih trdovratnost, ki mogoče proti veliki nevolji in odporu zmagaja. — Bodeške slike so v zvezi z drugimi ohranjenimi slikami v času med 1440 do 1490 važen dokument razvoja poznogotskega slikarstva v alpskih deželah; estetičnih vrednôt res ne vsebujejo, namesto teh pa imajo veliko razpoloženjskih vrednôt, ki te nadomestijo; z zgodovinskega stališča pa nudijo mnogo stilističnih in ikonografskih dejstev, ki jih napravijo v zvezi z drugimi spomeniki te dobe naravnost nenadomestljive. Strogo zgodovinsko stališče, ki smo ga v tem slučaju uveljavili, je vsestransko opravičeno; pri tem pa tudi dostojnost hiše božje nikakor ne trpi.

b) Sv. Primož nad Kamnikom. Cerkve sama je bila zidana v drugi polovici 15. stoletja. Slikarije, ki se nahajajo notri na severni in južni steni glavnega prostora, so datirane z napisom, ki imenuje iz Chrönove dobe tudi sicer znanega slikarja Elijo Wolffa iz leta 1592. Slike so bile

sredi 19. stoletja popolnoma preslikane in, kot se je izkazalo, tudi nekatere reči izpremenjene; tako je slikar n. pr. zakril pri sliki »Marija, pribežališče kristjanov« prsi, ki jih je Marija nudila pribežnikom, s tem, da ji je prekrizal roke na prsih; na podoben način je zakril prsi tudi sv. Elizabeti, ki je dojila Marijo. Vsled moče, ki je prišla v cerkev, so nekatere barve popolnoma počrnele, tako da so slike zelo grdo izgledale. Vrednost slik je bila pa posebno v ikonografskem oziru tudi v tem stanju velikanska, saj je druga polovica 16. stoletja v alpskih deželah prav slabo zastopana po slikarskih spomenikih, pravtako Kranjska. Centralna komisija je sklenila zavarovati obstoj tega spomenika. Dala je slike natančno preiskati po slikarju M. Sternénu, ta pa je konstatiral, da je novejša slikarija naslikana v tempera tehniki na staro slikarijo v fresko tehniki in da se dá z lahkoto odmiti. Odmil je vso novejšo slikarijo razen Heroda, ki je bil čisto nanovo naslikan, s tem tudi vse grde črne lise, ki so se nahajale v novejši

Freske v cerkvi sv. Primoža.